

Rokken

Inhoud

Patronen	2
Maten	2
Gerimpelde rok	3
Gerende rok	4
Kokerrok	6
Je hebt een patroon, hoe maak je er een echte rok van?	6
Tailleafwerking	6
Sluiting	9
Zomen	10
Roksplitten	10
Opdrachten bij Rokken	12

Patronen

In dit hoofdstuk gaan we aan de slag met verschillende rokpatronen en vervolgens kijken we wat je naast een basispatroon nog meer nodig hebt om er een echte rok van te maken.

In **module 3 Rokken** in de online leeromgeving vind je videolessen waarin het tekenen van 5 van de 6 van deze basispatronen wordt voorgedaan. In **module 7 Naaitechnieken** vind je videolessen die je kunt gebruiken om de rok te naaien.

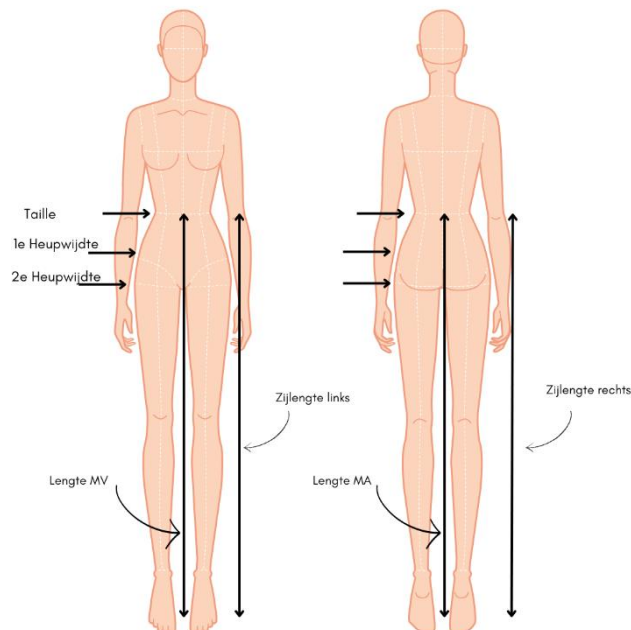
De volgende rokken (en variaties daarop) gaan we behandelen:

1. Gerimpelde rok
2. Rechte rok (p. 62 Damesboek, videoles in M3)
3. Halve cirkelrok (p. 58 Damesboek, videoles in M3)
4. Hele cirkelrok (p. 59 Damesboek, videoles in M3)
5. Banenrok (p. 61 Damesboek, videoles in M3)
6. Bonus: rok van rekbare stof (geen examenmateriaal, wel leuk om te weten! Videoles in M3)

Maten

De volgende maten heb je nodig wanneer je een rok gaat tekenen:

- Taillewijdte
- 1e heupwijdte
- 2e heupwijdte
- Gewenste roklengthe (die je eventueel kunt baseren op de lengte tot knie/enkel)
- Lengte tot grond MV/MA/rechts/links wanneer jij/je klant erg scheef bent/is (zie hiervoor M3-L13, wat géén examenmateriaal is)

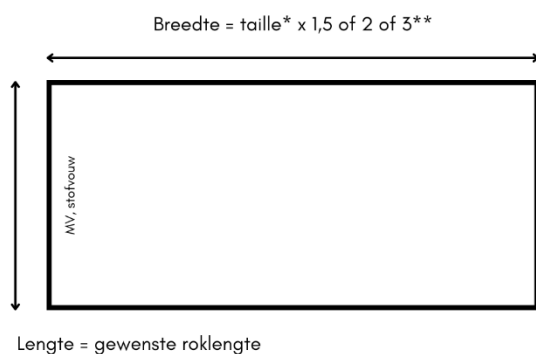

Gerimpelde rok

Van de gerimpelde (of aangerimpelde) rok bestaat geen grondvorm: deze teken je simpel zelf. Je kunt deze rok aan een bovenlijfje vastnaaien en je hebt een jurk, of je maakt een op zich staande rok met een aangesloten tailleband.

Aanpak: teken een rechthoek met de gewenste roklengte en de breedte van de taille (of van een andere plek waar je deze gerimpelde rok aan gaat naaien) vermenigvuldigd met 1,5/2/3, afhankelijk van de gewenste 'volheid' van de rimpel. Zie hiervoor opdracht 5.

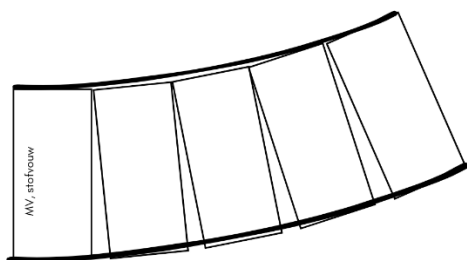
Geruite of gestreepte stof: gebruik deze rechthoek: rimpelen en aannaaien. De ruiten/strepen lopen aan de zijnaad door.

* taille, of de plek waar de gerimpelde strook aangehaaid gaat worden.

** afhankelijk van de gewenste volheid van de rimpel.

Alle andere stoffen: knip vervolgens de rechthoek in de hoogte 3 à 4 x in en leg op die plekken enkele centimeters tussen. Dit wordt 'geren' genoemd en levert een mooier vallende rok op dan simpelweg een rechthoek.

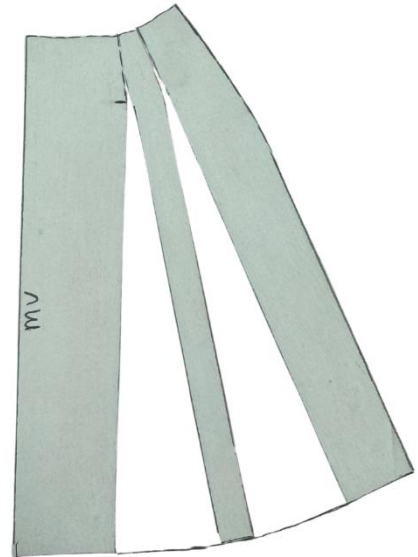

Gerende rok

Wanneer je een rok mooi wil laten geren, moet je ervoor zorgen dat je op meerdere plekken ruimte toevoegt. Bij weinig geren teken je dat simpelweg op de zijnaad erbij (tot ca. 3 cm, zie p. Damesboek), bij meer onderwijdde (= de breedte van de onderkant van de rok) voeg je ook meer centimeters toe halverwege het pand, daar waar je bovenbenen zitten.

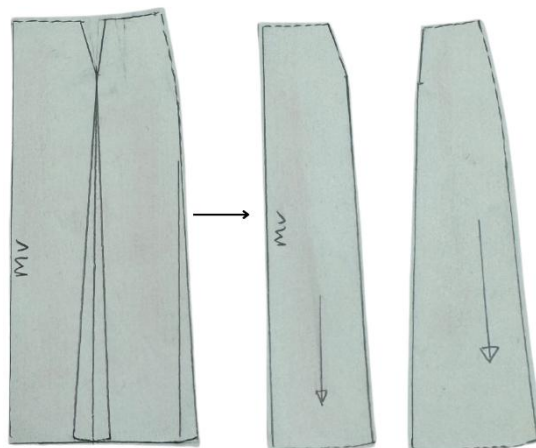
Je hebt hierbij meerdere opties, afhankelijk van het ontwerp:

1. Het pand van de rok bestaat uit één vlak en heeft geen couponaden: je knipt van onder tot boven in tot de couponaad en die vouw je dicht. De coupe scharniert nu naar beneden open, waardoor extra ruimte ontstaat. (Zie afbeelding hiernaast.) Eventueel voeg je ook wat centimeters op de zijnaad toe. Nog niet genoeg ruimte? Scharnier de kniplijn nog verder open.

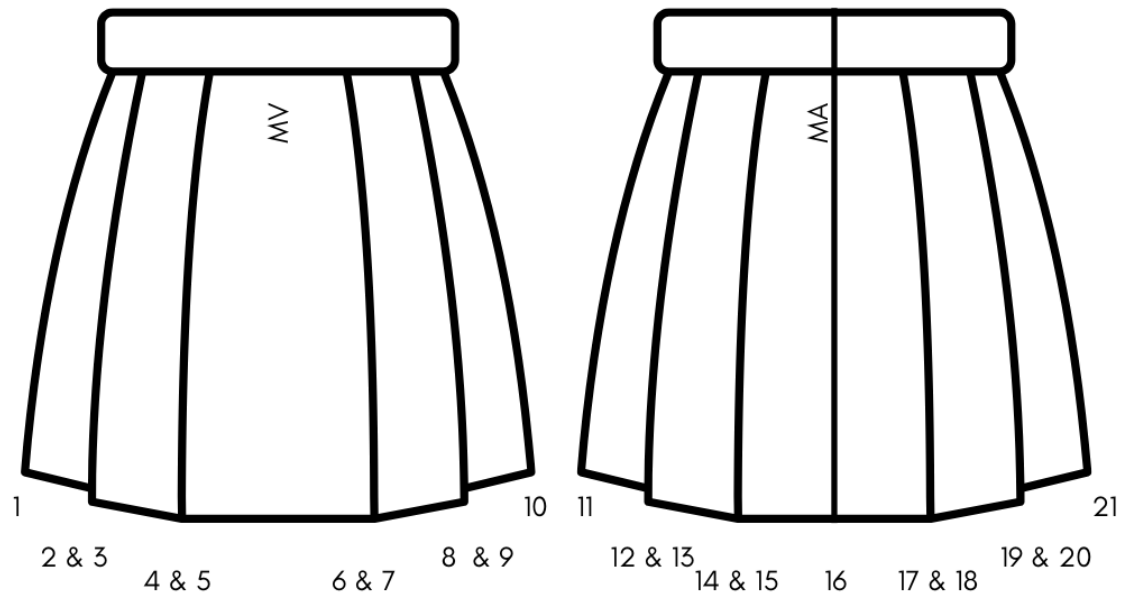
2. Het pand van de rok heeft deelnaaden: je start met het tekenen van de deelnaad van boven tot onder. De coupe vanuit de taille start in die lijn, dus die moet je eventueel samen nemen en/of verplaatsen. Op elke deelnaad teken je aan de onderkant enkele centimeters bij, op je grondvorm, dwars door elkaar heen. Dat worden dus schuine lijnen vanuit de onderkant van de couponaad tot aan de zoom. (Zie afbeelding hieronder.) De som hiervoor is de extra benodigde lengte gedeeld door de hoeveelheid deel- en zijnaden. De MA tel je hierbij *niet* dubbel (zie ook de afbeelding op de volgende pagina).

4

Regels om in je achterhoofd te houden:

1. op de MV voeg je nooit centimeters toe.
2. op de MA voeg je de helft toe van de centimeters die je op de deelnaaden wegneemt.

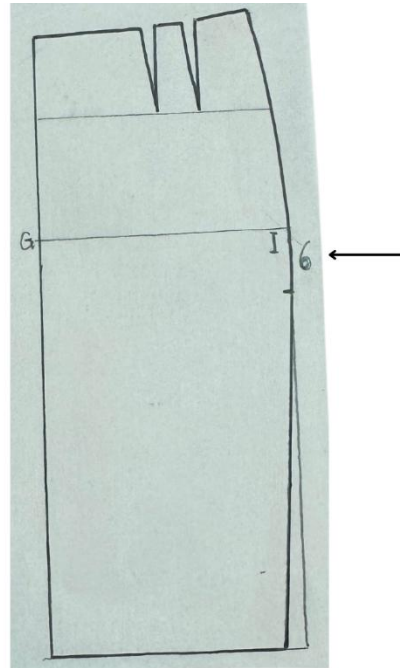
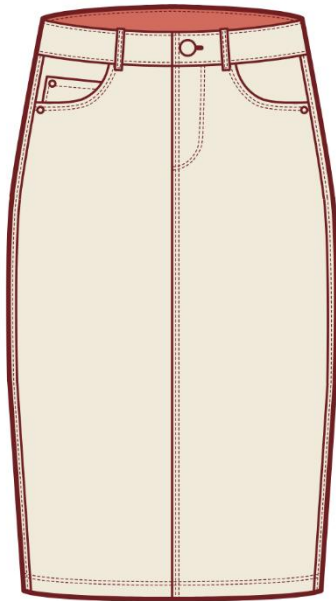

Stel: de onderwijdte van het getekende patroon is 100 cm, maar moet 200 cm worden. De 100 cm die tekort komt, wordt over 21 plekken verdeeld: dat is 4,8 cm per deel/zijnaad. Bij elke pandje teken je links en rechts ter hoogte van de zoom 4,8 cm aan, *behalve* bij MA; daar teken je $4,8/2 = 2,4$ cm aan.

Kokerrok

Bij een kokerrok loopt de zijnaad richting de knieën wat in. Voor de hoeveelheid centimeters die de rok inloopt is geen stelregel; een galajurk van rekbaar materiaal mag een stuk strakker rondom de knieën dan een rokje van een stuggere stof waarin je een hele dag comfortabel wil kunnen doorbrengen.

Er is wèl een stelregel voor de plak vanaf waar je de zijnaad in laat lopen: 6cm onder de 2e heupwijdte.

Je hebt een patroon, hoe maak je er een echte rok van?

Tailleafwerking

De rokken die we in dit hoofdstuk behandelen, kunnen gebruikt worden om samen met een lijfje een jurk te vormen, of kunnen aan de bovenkant een toevoeging krijgen, waardoor het een op zich staande rok wordt. Die toevoeging kan in de vorm van een tailleband zijn (recht of op vorm) of in de vorm van een beleg. In M3-L6 vind je videolessen over de tailleband.

Tailleband

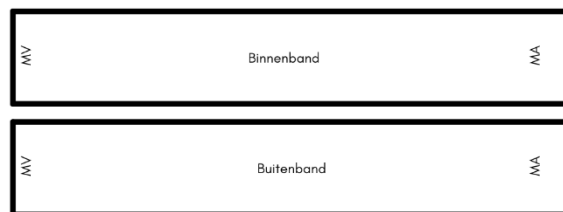
Het woord tailleband is wellicht misleidend: de band hoeft niet in de taille te zitten, maar mag er ook boven of onder. Teken hiervoor in het patroon van de rok de lijn waar de tailleband geplaatst wordt (= de aanzetlijn); deze lijn is hoogstwaarschijnlijk breder dan de taille.

Een tailleband bestaat altijd uit 2 delen: een binnenband en een buitenband.

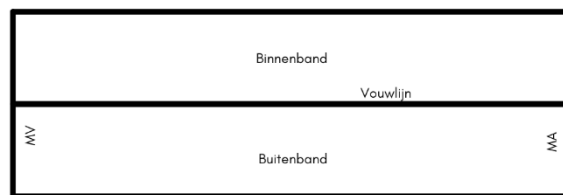
Rechte tailleband: dit is een rechte band met de breedte van de aanzetlijn en de gewenste hoogte. Omdat je met een rechte band geen rekening kunt houden met de zandloper die de taille (soms) is, moet de band niet te hoog worden (max. 4 cm); dan heb je rond het smallere gedeelte van het lijf ruimte over.

Een tailleband kan aan één stuk getekend worden, of met zijnaden. Ook heb je nog de keuzemogelijkheid om de binnen- en buitenband aan één te tekenen (met een vouwlijn bovenin), of een aparte buitenband en binnenband, die je met een naad aan elkaar verbindt.

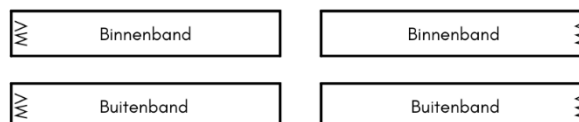
Tip: met zijnaden is er altijd een mogelijkheid om te ‘stellen’ (een rok strakker of wijder maken). Bij een band zonder zijnaden heb je die mogelijkheid niet.

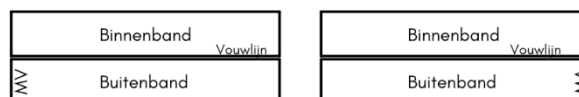
Tailleband uit 1 stuk, met naad

Tailleband uit 1 stuk, zonder naad

Tailleband met zijnaad, met naad

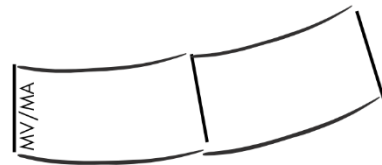

Tailleband met zijnaad, zonder naad

Tailleband op vorm: ook hier teken je in de rok de aanzetlijn, maar in tegenstelling tot de rechte tailleband, gebruik je het gedeelte van het patroon dat daarboven ligt ook. De couponaden die je in de rok hebt getekend, vouw je in de tailleband dicht, waardoor een ronding ontstaat. De aanzetlijn is op deze manier hetzelfde, maar de taille is smaller geworden.

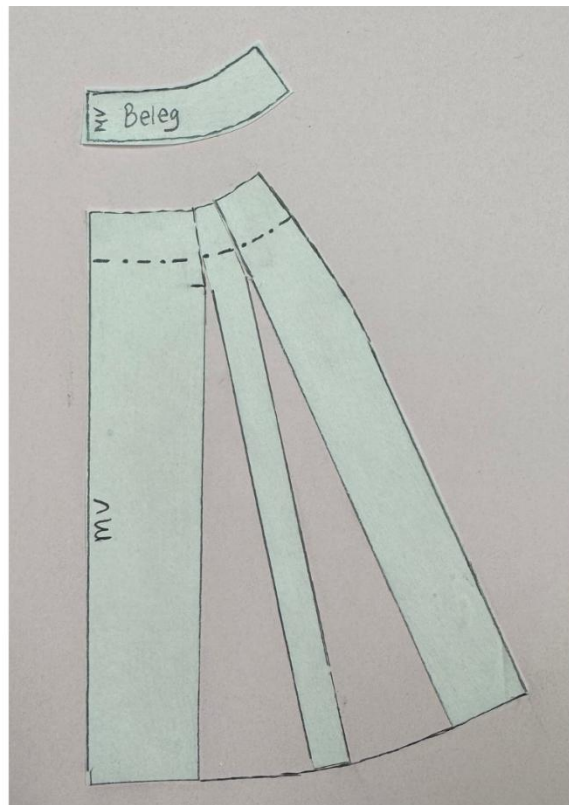
De taillebanden beplak je met vlieseline. In veel werkbeschrijvingen lees je dat je slechts de binnenband beplakt (bij een rechte tailleband uit één stuk slechts de helft van de strook), maar mijns inziens blijft de rok veel mooier om je lijf hangen wanneer je alles beplakt. Bovendien loopt de stof zo minder uit en voorkom je een afzakrok.

Beleg

De taille van een rechte rok of een banenrok kan ook afgewerkt worden met een beleg; hierbij loopt het rokdeel door tot in de taille (in tegenstelling tot bij een losse tailleband) en zit er alleen aan de binnenkant een losse strook (het beleg). Bij een hele of halve cirkelrok en bij een gerimpelde rok is dit lastiger, omdat de rok al vanaf de taille wijder uitloopt.

Dit beleg is ook op vorm: je tekent het op dezelfde wijze als een beleg op vorm en vouwt de couponaden dicht. Het beleg beplak je met vlieseline.

Zomen

Ook bij de zoom van de rok heb je verschillende keuzes, die bepaald worden door factoren als: wat zie je op de foto/tekening; wat is de vorm van de zoom; en welke stof wordt gebruikt? Alle onderstaande technieken worden uitgelegd in Module 7 Les 10.

Blinde zoom

Zie je op de foto geen zichtbare zoom, of wil je die zelf niet zien in je rok? Dan kun je de zoom met de hand flanellen (of op de naaimachine de blindzoomsteek gebruiken > niet op examen!). Eerst de zoom locken geeft dan het mooiste resultaat, maar de naad kan ook eerst 1 cm ingeslagen worden (gestreken en eventueel gestikt).

Brede rolzoom

De zoom één keer 1 cm omstrijken (eventueel al vaststikken) en vervolgens nog eens omstrijken, hoeveelheid centimeters naar wens. Het vaststikken van zo'n zoom doe je op de goede kant van de stof en met een langere steeklengte. Je volgt hierbij de stelregels die voor alles wat je doorstikt gelden: doorstikken altijd op de goede kant van de stof en doorstikken altijd met een langere steeklengte. Dit is een zoom die je onderaan een rechte rok kunt gebruiken, maar ook voor de zoom van een blouse, waarbij je 2 x 1 cm inslaat.

Smalle rolzoom

Dit is hetzelfde principe als een brede rolzoom, alleen sla je de zoom hier 2 x (hooguit) 0,5 cm in. Deze zoom gebruik je bij cirkelrokken van een dunne stof, maar ook bij bijvoorbeeld een vlindermouw.

Ronde zoom

Maak je een hele of halve cirkelrok, of een sterk gerende banen- of rechte rok, is je zoom erg rond. Dan moet je wat hulpstiksels gaan zetten om de zoom een mooie vloeiende lijn te laten worden.

Roksplitten

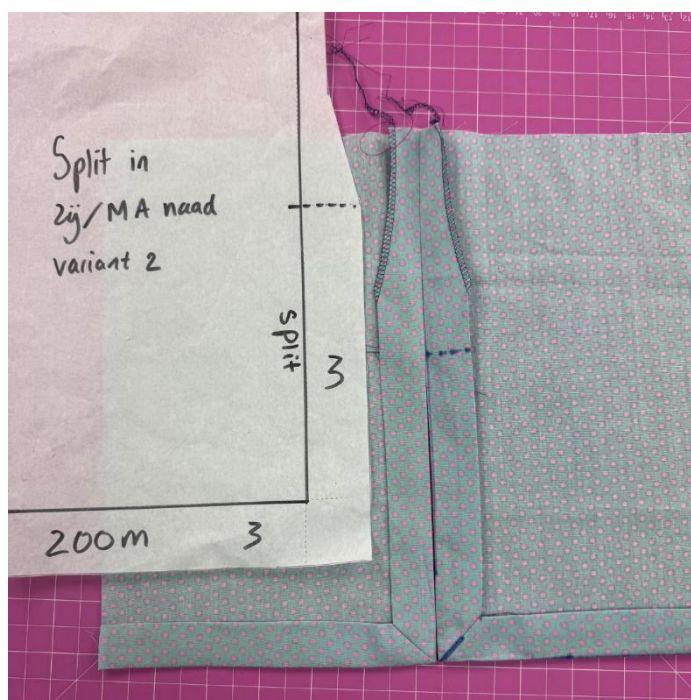
Alle onderstaande technieken worden uitgelegd in de videolessen in Module 7-L11.

Engels hoekje

In het Engels noemen ze dit een mitered corner (oftwel verstekhoekje) wat een veel logischer naam is voor een heel mooi naadje dat je kunt maken op de plek waar de naad van een split en een zoom elkaar ontmoeten. In M7-L11 vind je een uitleg + enkele oefenpatronen. Zorg dat je dit onder de knie hebt, voordat je splitten gaat naaien.

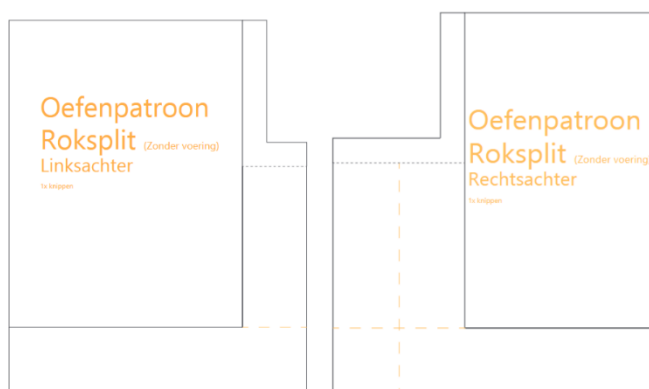
Split in zijnaad/MA naad

Zoals je ziet op p. van het Damesboek, kun je MA een split maken door ca. 3 cm bij de MA naad aan te tekenen en dat aan het einde van de split te laten verlopen tot aan de taillenaad. De hoogte van de split is afhankelijk van je ontwerp (denk hierbij vooral aan de praktijk: te kort = nutteloos, te lang = zie je mijn onderbroek niet?). Het schuine verloop tot aan de taille heeft als voordeel dat de split niet kan gaan uithangen (een beetje naar buiten kieperen), zeker bij zware stof. Een korter verloop is echter ook een mogelijkheid.

Loopsplit

In M7-L11 leg ik je uit hoe je een loopsplit maakt in een rok: dit is een split met een onderslag. Dat betekent dat je aan één pand een extra strook splitbeleg nodig hebt. Hierdoor verloopt deze split niet helemaal tot aan de taille (zie Split in zijnaad) en zet je voor de stevigheid een dwarsstiksel boven aan de split.

Opdrachten bij Rokken

Opdracht 1:

Bekijk videoles M3-L1 Rechte rok en teken en naai er zelf een op ½ schaal, gebruikmakend van de maten die naast de instructie in het patroontekenboek staan. Je hoeft hierbij de boven- en onderkant *niet* af te werken en ook geen tailleband of beleg oid toe te voegen, noch een rits. Je laat één zijnaad of de MA ca. 20 cm (1/2 schaal) open, zodat de rok op het paspopje kan.

Opdracht 2:

Bekijk videoles M3-L2 Halve cirkelrok en teken en naai er zelf een op ½ schaal, gebruikmakend van de maten die naast de instructie in het patroontekenboek staan. Je hoeft hierbij de boven- en onderkant *niet* af te werken en ook geen tailleband of beleg oid toe te voegen, noch een rits. Je laat één zijnaad of de MA ca. 20 cm (1/2 schaal) open, zodat de rok op het paspopje kan.

Opdracht 3:

Bekijk videoles M3-L3 Hele cirkelrok en teken en naai er zelf een op ½ schaal, gebruikmakend van de maten die naast de instructie in het patroontekenboek staan. Je hoeft hierbij de boven- en onderkant *niet* af te werken en ook geen tailleband of beleg oid toe te voegen, noch een rits. Je laat één zijnaad of de MA ca. 20 cm (1/2 schaal) open, zodat de rok op het paspopje kan.

12

Opdracht 4:

Bekijk videoles M3-L4 Banenrok en teken en naai er zelf een op ½ schaal, gebruikmakend van de maten die naast de instructie in het patroontekenboek staan. Je kunt uitgaan van 8 banen in totaal. Je hoeft hierbij de boven- en onderkant *niet* af te werken en ook geen tailleband of beleg oid toe te voegen, noch een rits. Je laat één zijnaad of de MA ca. 20 cm (1/2 schaal) open, zodat de rok op het paspopje kan.

Opdracht 5:

Bekijk videoles M7-L4 Rimpelen en maak de bijbehorende opdracht 'Rimpelvoorbeeld'. Dit stop je in je Studio Dotter Portfolio.

Opdracht 6:

Bekijk de videolessen in M3-L6 Tailleband.

Opdracht 7:

Bekijk videoles M3-L7 Voorbeeld 2 en teken deze zelf ook, op 1/3 schaal. Je imiteert dus de handelingen die ik uitvoer in de videoles.

Opdracht 8:

Bekijk videoles M3-L8 Voorbeeld 3 en teken deze zelf ook, op 1/3 schaal.

Opdracht 9:

Bekijk videoles M3-L9 Voorbeeld 4 en teken deze zelf ook, op 1/3 schaal.

Opdracht 10:

Bekijk videoles M3-L10 Voorbeeld 6 en teken deze zelf ook, op 1/3 schaal.

Opdracht 11:

Bekijk videoles M3-L11 Voorbeeld 7 en teken deze zelf ook, op 1/3 schaal.

Opdracht 12:

Bekijk videoles M3-L12 Voorbeeld 8 en teken deze zelf ook, op 1/3 schaal.

Opdracht 13:

Bekijk de videolessen in M7-L7 over de Blinde rits en naai mbv de oefenpatronen een oefenversie. Deze opdracht stop je in je Studio Dotter Portfolio.

13**Opdracht 14:**

Bekijk de videolessen in M7-L9 over de Sluitbies en naai een aangeknipt en een losse, mbv de oefenpatronen. Deze opdrachten stop je in je Studio Dotter Portfolio.

Opdracht 15:

Bekijk de videolessen in M7-L10 Zomen en maak mbv de oefenpatronen een rechte geflanelde zoom, een gestikte ronde zoom en een smalle rolzoom, alledrie ca. 30 cm lang. Deze 3 stop je in je Studio Dotter Portfolio.

Opdracht 16:

Bekijk de videolessen in M7-L11 Roksplitten en maak met behulp van de oefenpatronen een split in de zijnaad/MA naad en een loopsplit. Deze 2 stop je in je Studio Dotter Portfolio.

Opdracht 17:

Teken het patroon van onderstaande rok, op 1/3^e schaal. Doe ook een stoflegging (zie H1).

Welk basispatroon ga je gebruiken? Wat zie je? (en wat zie je niet?)

